

HEDENBLAD, IVAR

**Sångarförbund i Sverige. :
[Sångarförbundet,Svenska.]**

Uppsala
1906

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

HEDENBLAD, I., SÅNGARFÖRBUND I SVERIGE

Sv. sångarförbundet

Mus
Säters
(B)
4
8

Sångarförbund i Sverige.

MANSQVARTETTSÅNG bedrefs med framgång bland den akademiska ungdomen vid våra universitet redan under förra hälften af det nittonde århundradet, under hvars senare hälft dels den s. k. »student-sången» vidare har utvecklats sig, dels sångarten i sin helhet har utbredd sig långt utom de akademiska kretsarne så att vid seklets slut ett ganska ansevärt antal sångföreningar, bildade ur alla samhällslager, blomstrade i skilda trakter af vårt land. Det första försöket till någon mera omfattande sammanslutning egde rum genom den *första Allmänna Svenska Sångarfesten* utställningsåret 1897, då omkring 15 till 16 hundra sångare från olika landsändar samlades i hufvudstaden. Såväl uti sjelfva inbjudningen till denna fest som uti yttranden, fälda under detsamma framkastades ord, afsedda att föra tankarne till en organisation af Sveriges manssångföreningar. De sångarförbund, som sedermera sett dagen, räknar säkerligen sitt ursprung från ofvannämnda fest. Det förefaller måhända en och annan vara något betänkligt, att så många år kunnat förgå efter 1897 utan att organisationstanken blifvit i vidsträckt mån realiserad; men i sjelfva verket är förhållandet nog tvärt om. Några vana organisatörer af den snabba typen hade väl nu redan kunnat stå färdiga med ett allmänt svenskt sångarförbund, grundadt på lokala sångarförbund uti de olika provinserna; men värdet deraf hade väl ej blifvit så stort, om det hela visat sig vara endast ett dagsvindens verk utan kraft att blifva bestående. För att åstadkomma något af stabilt värde uti detta hänseende fordras, att på de skilda orterna finnas personer, hvilka med tro på en god saks framgång äro färdiga att offra ett ihärdigt arbete och begåfvade med lika mycket tålmod som energi. Men sådana personer stampas ej fram ur jorden; de måste frivilligt tråda fram för att sluta sig till ett arbete, hvars uppgift synes dem tilltalande och berömvärd — och sådant går långsamt. I syfte att sprida intresse för ifrågakvarande organisatoriska uppslag och att möjligen kunna uppkalla en och annan slumrande kraft för realiserandet af denna tanke hafva dessa rader tillkommit.

* * *

Genom sammanslutning af sångföreningarne inom t. ex. ett län eller en provins till ett sångarförbund kan lifaktigheten inom de särskilda föreningarne väsentligen ökas. Hvarje och hvårtannat eller hvart tredje år anordnas möten eller sångarfester å växlande platser inom förbundets område, hvarvid i första hand förekommer gemensamt utförande af sånger, hvilka på förhand utvalts och inöfvats inom de särskilda köreman på möjligast likformiga sätt. Dessutom framtråda de enskilda sångkörer, som dertill känna sig manade, med egen execution vid dessa möten eller fester, hvilket kan ske *med* som *utan* pristäfian. En täflan blifver ju ett sådant framträdande i hvarje fall, äfven om hvarken pris eller prisdomare förefinnas; ty det är så mänskligt att döma och domar saknas nog ej vid dylika tillfällen. Men under vissa förhållanden kan också en ordnad pristäfian vara väl på sin plats; detta måste i hvarje fall efter föreliggande omständigheter bedömas. Det bör emellertid i detta

samband påpekas, att införandet af pristäffingar i vidsträckt omfång lätt kan framkalla olyckliga verkningar. Om såsom i Frankrike och Belgien är fallet, sångföreningarnes lif och verksamhet uteslutande påverkas af rustningsifver för täffingar, urartar sången lätt genom sportmessighet till något själlöst och kallt, hvarigenom sångens makt öfver sinnena försvinner. Å andra sidan kan genom klokt och måttfullt anordnade täffingar mången sångförening ledas till ansträngningar, hvaraf den drager nytta och föres framåt. Täffingar böra dock endast då anordnas, när de täflande parterna äro med hänsyn till antal och allmänna sångförutsättningar någorlunda jämnställda. En af företrädesvis kroppsarbetare sammansatt sångkör kan ej täfla med en kör, hvars medlemmar i allmänhet kommit i åtnjutande af språkbildningens för sången så betydelsefulla förmån. Men sjunga tillsammans i bland, det både *kunna* och *böra* de; däraf draga båda parterna fördel genom impulser och iakttagelser; men mest derpå vinner fosterlandet, som får se sina söner gemensamt lyftade på sångens vingar, oberoende af sociala skrankor.

Äro en gång sådana förbund kallade till lif i många olika delar af vårt land, skall detta helt naturligt leda till en större sammanslutning, ett allas uppgående uti ett *Allmänt Svenskt Sångarförbund*. Dess möten eller fester kunna gerna ej tänkas med mindre mellanrum än 10 år, hvilken tidrymd kanske får förlängas och anknytas till större nationella betydelsedagar. Den första allmänna sångarfesten 1897 stod i samband med konungens regeringsjubileum, förutan hvilket samband anslutningen näppeligen hade blifvit så stor som den blef. Att dylika mera sällan förekommande möten och fester skulle verka lifgifvande på förbunden och de enskilda föreningarne inom landet lärer väl knappast blifva motsagdt. Men denna större förbundsorganisation kan äfven, oberoende af allmänna mötena, genom delegationer verka åtskilligt till fromma för det hela. Behovet af lämpliga och prisbilliga noter, af nya sånger från våra förnämsta tonsättare, af möjlighet till små kurser för utbildning vare sig af sångledare eller af enskilde sångare med ovanligare gåfvor på föreningarnes bekostnad och i deras intresse — se der blott några exempel på huru en väl ordnad sammanslutning skulle kunna skänka fördelar, som isolerade föreningar måste sakna.

* * *

Efter dessa antydningar rörande betydelsen af förbundsorganisationer vilja vi tillse, hvad som redan i detta afseende utträttats. Först möter oss då det Värmländska sångarförbundet, hvars verksamhet redan fortgått sedan 1898 med *ärliga* möten i olika provinsdelar. Kroppsarbetarne synes här utgöra flertalet af förbundsmedlemmarne och enligt stadgarne är också unionsång omhuldad af förbundet, ett mycket efterföljansvärdt exempel i ett land, där denna sångart synes vara alldeles bannlyst. Det norrländska sångarförbundet omfattar hela Norrland, således flere provinser och län, hvarför dess organisation är försedd med både förbundsdirigenter och länsdirigenter. Hvert tredje år eger sångarfest rum och början har gjorts i år (1901) med Gefle i samband med utställningens öppnande. I detta förbund flyttas styrelsen säte hvert tredje år och ställes i samband med platsvalet för nästa sångarfest. Förteckning öfver förbundsöreningarnes medlemmar visar här jämförelsevis få kroppsarbetare; förmodligen äro dessa utrustade med mindre inom denna klass vanlig sångförmåga och hafva på denna grund blifvit medlemmar af körer, hvars medlemmar i allmänhet äro högre socialt ställda. Att uti *Skåne* redan för längesedan sångarmöten med täffingar egt rum, har sig författaren af denna uppsats säkert bekant; deremot är han oviss om, huruvida någon konstant organisation finnes eller ej, liksom derom, hvilka folklager mötena företrädesvis omfattat.

Det är således en, om också ej omfattande början gjord till åstadkommande af den här afhandlade organisationen. Vägen är redan beträdd och derföre mer åtkomlig för de vandrare, hvilka vilja inslä på den samma. Landets indelning i provinser, stift och län torde lämpligen kunna läggas till grund för bildandet af nya förbund; men härvid behöfver man ej alls vara exklusiv. Hänsynen till lätta och bekväma kommunikationer, som underlätta samfärdseln, bör noga beaktas.

* * *

Till sist vilja vi framkasta följande fråga: till hvad nytta för *konsten* kan ett sträfvande uti ifrågavarande hänseende blifva?

Att framkalla konstnärliga prestationer på manssångens område, dertill fordras förutsättningar af sådan art, att de mera sällan kunna vara för handen. Ett höjande af den allmänna nivån i riktning af större konstnärlig omsorg och fulländning kan dock hos våra sångföreningar genom organisationen ifråga både vinnas och anses önskvärd; och fast musikarten, från kompositörisk synpunkt sedt, är mycket begränsad i anseende till uttrycksmedel, så har den ju alltid sitt värde och sin betydelse. Hvem dristar för öfrigt värdesätta härvid? Är ej en fulländad miniatyrmålning för mer än en medelmåttlig oljeduk?

För den musikaliska konsten kan organisationen i fråga få betydelse äfven och kanske ännu mer på ett annat sätt. Det är en bekant sak, att konstnärerna på musikaliskt område äro vida mer än fordom beroende af en stor allmänhets intresse för deras sträfvan.

Detta beroende är af både ideel och materiel art med inbördes vaxelverkan. Denna allmänhet består af många i musikaliskt afseende olika lager allt ifrån dem, som önska den mest lättsmälta kost, till dem, som kräfvat den rena musikens läckraste rätter. Att framkalla omflyttningar inom dessa lager, så att de högsta städse rekryteras med friska krafter nedifrån, kallas vanligen att »uppfostra publiken» och åligger väl närmast konstnärerna sjelfva, men också musikaliska institutioner. Men skall ej manssångföreningarna kunna tillerkännas en betydelse såsom härvid medverkande? Vi tro det. Den som genom medarbete under längre tid i dylik förening lärt sig musikaliskt rätt och säkert sjunga de stämmor, som pläga förekomma, har som medlem af en publik i de flesta fall större förutsättningar för utveckling af uppfattningen, än mången af pianospelets martyrer. Sjelfva deltagandet i en sångförenings öfningsarbeten är egnadt att väcka den musikaliska iakttagelseförmågan och det är ju en rätt utbredd sed att med en sångförenings arbeten kombinera biträde och samverkan af artister hvarigenom den nämnda förmågan ytterligare får öfning och skärpning. Det torde då med fog kunna antagas, att en utvidning af manssångföreningarnes verksamhet och en höjning af deras lifaktighet skall återverka på det allmänna rent konstnärliga offentliga musikalifvet, som i våra dagar framför allt förutsätter en sig alltjemnt ökande publik.

Och allra sist tillåta vi oss påpeka, att ett höjande af lifslusten på ifrågavarande område har en social och en fosterländsk betydelse. Sammanförandet af personer ur skilda lefnadsställningar och olika folkklasser med en ideelt enande sammanhållningspunkt har ju en social betydelse; i och dermed har det också en fosterländsk och på samma gång fosterlandet här gagnas på ett alldeles särskildt sätt. Det är nämligen en känd sak, att fosterländska ögonblick, sådana hvarvid en större församling af folk genomdås af en gnista, som tändes hjertat i brand för fosterjorden, ofta framkallas just genom sång, knytande sig till något för fosterlandet betydelsefullt. Af sådana ögonblick kunna vi ej få för många. Den långa freden har nog förorsakat, att njutandet af den individuella frihetens behag bland oss svenkar är starkt förherrskande och egnadt att undanskjuta uttrycken af känslor, som stå i samband med förpliktelserna till allas vår moder.

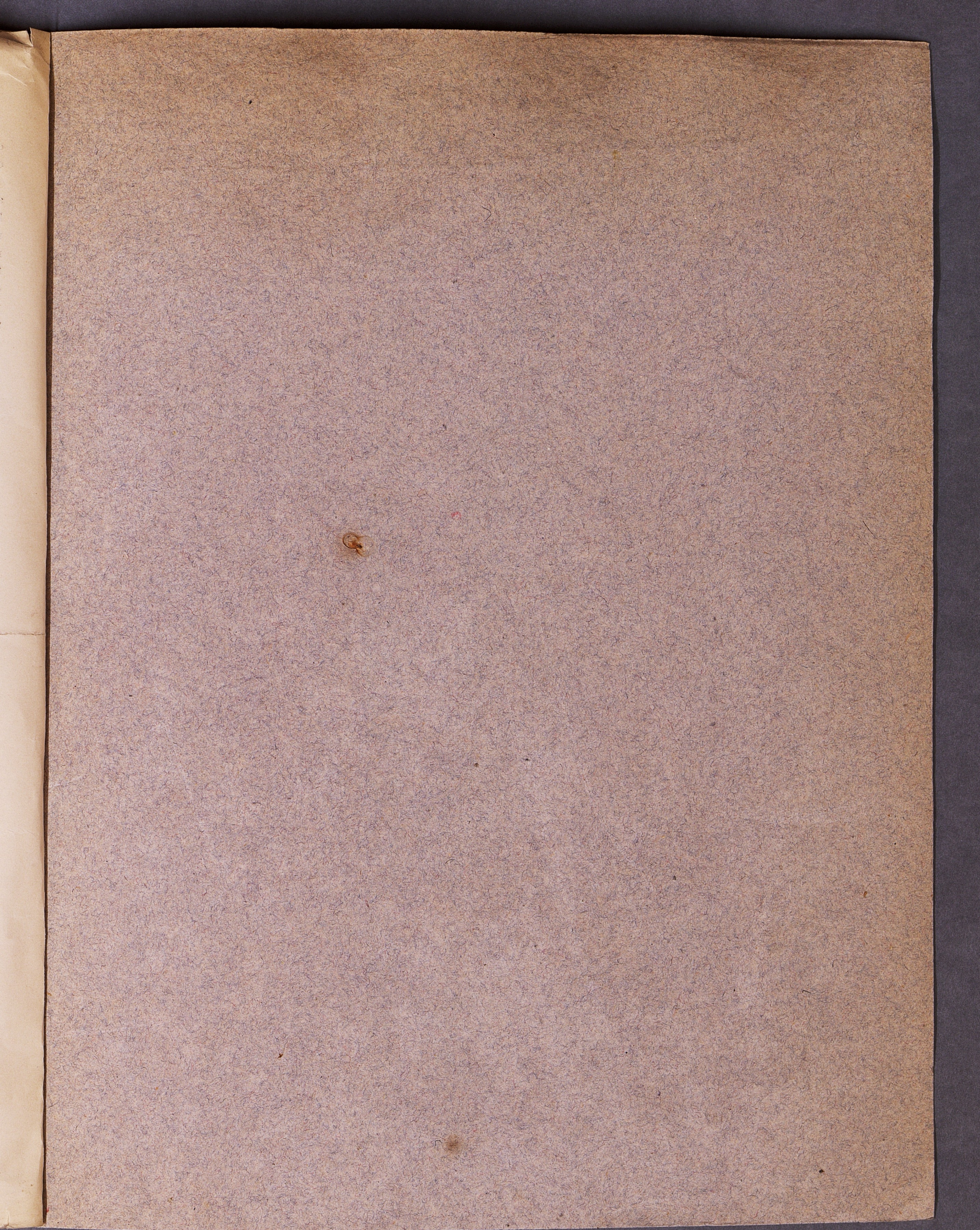
Mätte behjertade män framträda och egna sig åt denna den svenska sångens uppgift.

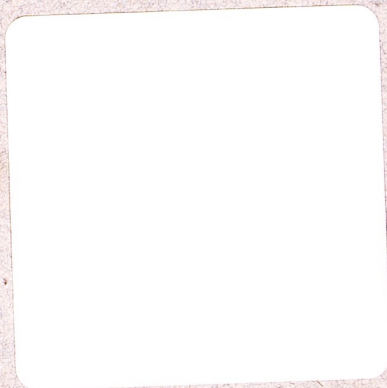
Förestående uppsats skrefs för några år sedan för en musikalisk facktidning och utsändes då i separatträck till personer, som kunde antagas intresserade af saken. På grund af efterfrågan från många håll omtryckes nu uppsatsen. Tilläggas bör, att under senare åren åtskilliga lifaktiga, nya sångarförbund framträd, hvarför den lämpliga tidpunkten för ett allmänt svenskt förbunds bildande nu synes nalkas.

Upsala i Januari 1906.

Ivar Hedenblad.

www.books2ebooks.eu